

Nr 426.

Av herr **Jacobson** i Vilhelmina m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.

I augusti 1948 tillkallade dåvarande chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, fyra sakkunniga att verkställa utredning och avgiva förslag rörande de bestämmelser som skulle gälla i fråga om upplåtelse av kronolägenheter (1948 års kronolägenhetsutredning).

I oktober 1949 överlämnade utredningen ett betänkande angående upplåtelsevillkoren för kronotorp m. fl. lägenheter. Utredningen framhöll den skillnad i fråga om skyldigheten att uppföra och underhålla byggnader, som förelåg mellan å ena sidan innehavarna av kronotorp, upplåtna enligt 1943 års kungörelse, och å andra sidan innehavarna av äldre lägenheter.

Utredningen föreslog att, därest byggnaderna å lägenhet, som icke blivit överförd till kronotorp/43, voro bristfälliga eller eljest i behov av förbättring, skulle domänstyrelsen tillerkänna lägenhetshavaren bidrag av statsmedel för att sätta dem i stånd eller uppföra nya byggnader. Byggnadshjälpen skulle utgå med ett belopp motsvarande högst åttio procent eller, om särskilda skäl förelåge, högst nittio procent av den av domänstyrelsen godkända byggnadskostnaden.

Den dåvarande chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sträng, kunde för sin del icke i den proposition, nr 129, som framlades vid 1950 års riksdag, godtaga utredningens förslag om byggnadshjälp utan ansåg »att tillräcklig anledning att för här avsedda lägenheter, där innehavet ej är förbundet med någon skyldighet att utföra arbete för kronans räkning, icke förelåg att tillämpa andra bidragsregler än dem, som gälla för bostadslägenheter i allmänhet».

Vid riksdagens behandling av Kungl. Maj:ts proposition bifölls på jordbruksutskottets hemställan en i ämnet väckt motion, vari utredningens förslag till byggnadshjälp upptagits.

Det ligger i uppenbar dag att ett dylikt beslut kommer att åsamka statsverket avsevärda utgifter, vilket också domänstyrelsen insett. I sin skrivelse till Kungl. Maj:t av den 23 augusti 1951 begär domänstyrelsen ett anslag av 1 300 000 kronor för nästkommande budgetår för odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter, varav 825 000 kronor avsågos till

byggnadshjälp. Som skäl för anslaget i fråga framhöll domänstyrelsen bl. a. »att cirka 500 lägenheter bliva beroende av bidrag ifrån ifrågavarande anslag». Vidare framhöll styrelsen att »enär byggnadsbeståndet på lägenheterna i allmänhet är mycket dåligt, är behovet av byggnadshjälp betydande och befogade framställningar om dylik hjälp kunna väntas inkomma i mycket stort antal». (De bostäder, som här avses, befinna sig mångenstädes i ett ytterst bristfälligt skick.)

Trots de synnerligen starka skäl, som domänstyrelsen anfört, och trots att departementschefen själv hyser den uppfattningen »att en viss utvidgning av verksamheten kan komma att ske», har en nedprutning av 300 000 kronor skett.

Då det icke är staten värdigt att ett stort antal av dess arrendatorer skola bebo icke människovärdiga och i ett mycket stort antal fall direkt hälsovådliga bostäder, och då där stora barnkullar fortfarande icke tillhöra sällsyntheterna, bör det av domänstyrelsen äskade anslaget ställas till dess förfogande.

Även i fråga om det anslag under samma anslagspost, som begärts av lantbruksstyrelsen till byggnadshjälp åt innehavare av lägenheter, som icke bli omförda till norrländska fjällägenheter, har en nedprutning från 1 500 000 till 500 000 kronor vidtagits. Lantbruksstyrelsen, som återoppar 1950 års riksdagsbeslut om s. k. byggnadshjälp åt innehavare av lägenheter och flyttningsbidrag, beräknar att inte mindre än 300 äldre lägenheter komma att överföras till norrländska fjällägenheter till en kostnad av i genomsnitt omkring 25 000 kronor, begär ett anslag å 1 500 000 kronor, vilket beräknas bli den årliga kostnaden under de närmaste fem åren framöver.

Utöver vad lantbruksstyrelsen anfört tillåta vi oss erinra om 1950 års statsrevisorers uttalande rörande bebyggelsen å här omnämnda kronan tillhöriga områden, nämligen att kostnaderna för iståndsättande av arrendelägenheterna »torde främst på grund av stegringen av byggnadskostnaderna komma att väsentligt överstiga de tidigare beräknade. *Revisorerna vilja icke ifrågasätta annat än att den beslutade upprustningen av ifrågavarande lägenheter bör genomföras planligt. På grund av byggnadsbeståndets på många håll synnerligen bristfälliga skick är det tvärtom angeläget, att så sker utan onödigt dröjsmål.*» (Kursiveringen motionärernas.)

I dessa dagar talas och skrives mycket om den avfolkning från de norrländska skogstrakterna, som sedan några år tillbaka äger rum. Ett verkligt effektivt botemedel häremot är att i första rummet sörja för att staten tillhöriga bostäder och ekonomibyggnader i de norrländska länen bli föremål för en skyndsam sanering och upprustning. Detta låter sig emellertid icke göra, därest riksdagen godtager det otillräckliga belopp, som jordbruksministern föreslår.

Med stöd av det anförda tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av årets statsverksproposition: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m. måtte besluta

att i enlighet med domänstyrelsens och lantbruksstyrelsens framställningar anvisa för budgetåret 1952/53 ett förslagsanslag av 2 800 000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1952.

Uddo R. Jacobson.

Wald. Svensson.

Gösta Skoglund.

Nils Jönsson.

Magnus Nilsson.

Sigfrid Jansson.

Ragnhild Sandström.

Alg. Gunnarsson.

Helge Lindström.

Oscar Andersson.

Hildur Ericsson,

J. H. Johansson,

Luleå.

Norrfors.

J. Andersson

Olof W. Wiklund.

John G. Löfroth.

i Alfredshem.
